

REDNJA
JIZNICA
CELJE

RUDAR

ČASOPIS RUDNIKA LIGNITA VELENJE, ŠTEVILKA 6, JUNIJ 1995, LETO XXIX

120 LET PREMOGOVNIŠTVA V ŠALEŠKI DOLINI

BOGASTVO LJUDI IN NARAVE

UVODNIK

PRILOŽNOSTI SO NA NAŠI STRANI..

Ob letošnjem rudarskem prazniku bodo prireditve, posvečene 120 letnici velenjskega premogovnika, dosegle svoj vrhunec. Prav je, da ob tej priložnosti, ob vseh opravljenih analizah zgodovinskih podatkov, spregovorimo tudi o naši prihodnosti, o tem, kako vidimo vlogo našega podjetja v slovenskem energetskem prostoru in kako na vlogo premoga v njem gledajo energetske strokovnjaki in politiki.

Premog je še vedno najpomembnejši energetskega vir na svetu in tudi v Sloveniji. Tudi v prihodnjih letih se vloga premoga ne bo bistveno spremenila, spremenila se bosta - zaradi ekoloških razlogov in boljšega izkoristka - le način in mesto njegove porabe.

V Sloveniji iz premoga proizvedemo dobro tretjino vse električne energije, od tega daleč največ v Termoelektrarni Šoštanj. V "Resoluciji o strategiji racionalne rabe in oskrbe Slovenije z energijo", ki je še vedno v parlamentarni razpravi, je opredeljeno, da bo zaradi ekoloških razlogov raba domačih premogov usmerjena pretežno v toplotne in termoelektrarne z zgrajenimi čistilnimi napravami. Vlada Republike Slovenije je v novembru 1994 sprejela "Uredbo o emisiji snovi v zrak iz kurilnih naprav", s katero v kuriščih, ki nimajo čistilnih naprav (v široki potrošnji) prepoveduje kuriti premog, brikete iz premoga ali koks, pri katerih vsebnost žvepla presega 0,7g/MJ. V decembru 1994 je slovenski parlament po hitrem postopku sprejel "zakon o zagotavljanju sredstev za zapiranje premogovnikov Senovo, Kanižarica in Zagorje". Še vedno pa niso ustvarjeni pogoji za sprejetje

odločitve o izgradnji nadomestne termoelektrarne-toplarne v Trbovljah ter s tem v zvezi o nadaljnji usodi premogovnikov Hrastnik in Trbovlje. Redno je pričela obratovati čistilna naprava na bloku 4 v TE Šoštanj, in to zelo uspešno, in sprejet je bil zakon o zagotavljanju garancije za najetje kredita za izgradnjo čistilne naprave na bloku 5. V projekcijah Eleša je predvideno, da se bo uvoz električne energije v Slovenijo v naslednjih desetih letih potrojil (leta 1995 680 Gwh/leto, leta 2005 2190 Gwh/leto), kar pomeni, da se naša država že v bližnji prihodnosti lahko tudi v resnici sooči s problemom velikega pomanjkanja električne energije.

V navednih dejstvih iščemo svojo priložnosti tudi v Rudniku lignita Velenje, zato smo v svoj strateški dokument zelo jasno zapisali naše štiri osnovne poslovne cilje:

- Termoelektrarno Šoštanj zanesljivo oskrbovati z bilančno dogovorjenimi količinami premoga,
- zaposlenim zagotoviti maksimalno varen in human delovni proces,
- sproti reševati ekološke probleme, ki jih s svojo dejavnostjo povzročamo v Šaleški dolini in
- ostati trajno konkurenčni cenami premogov, ki jih Slovenija uvaža iz drugih delov sveta.

Navedni cilji so zahtevni in le z velikim angažiranjem celotnega kolektiva jih bomo zmogli uspešno uresničevati. Prav je, da se ob tem zavedamo, da je in bo tudi vnaprej kvaliteta našega življenja v največji meri odvisna od nas samih in da nam že dolgo nihče ničesar ni in tudi ne bo podaril. Tudi politiki se bodo bolj

intenzivno zanimali za nas le v času predvolilnih bojev, kar pa je veliko premalo, da bi se lahko naslonili le na njihovo (ne)naklonjenost.

Ko sem pred nedavnim sprejel priznanje Slovenskega odbora Svetovnega energetskega sveta, namenjeno Rudniku lignita Velenje, se mi je zdela zelo pomembna naslednja ugotovitev, zapisana v obrazložitvi: "Slovenski nacionalni komite ugotavlja, da je strateški načrt RLV skladen z opredelitvami Svetovnega energetskega sveta in da je za Slovenijo smotno, da podpre plan proizvodnje 3,8 do 4,0 milijone ton lignita letno, saj predvidena 70% energetska odvisnost od uvožene energije ni sprejemljiva". Navedena ugotovitev članov te ugledne energetske ustanove pomeni, da smo slovenske energetske strokovnjake uspeli prepričati v to, da znamo in hočemo ostati konkurenčni v evropskem energetskem prostoru.

Popolnoma vse pa le ni odvisno od nas samih, saj je oziroma bo naš večinski lastnik slovenska država in bo prav ona s svojimi odločitvami zelo pomembno soustvarjala kvaliteto našega življenja. Pomembno je, da bi država v čimrajšem časovnem obdobju odločila o tem, kako naj bo naše podjetje upravljano, o tem, kako bo definirana lastninska struktura podjetja, kako bo organizirana elektrogospodarska dejavnost Slovenije, kaj bo s kolektivnimi pogodbami itd.

Vsem zaposlenim v premogarski dejavnosti in letošnjim "skakačem" ob prazniku iskreno čestitam!

Srečno!

dr. Franc Žerdin

**VSEM DELAVCEM IN UPOKOJENCEM
PREMOGOVNIKA VELENJE
ČESTITAMO
OB STANOVSKEM PRAZNIKU - 3. juliju!**

Uredništvo

NOVICE

22. REDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet podjetja, ki je že krepko prekoračil svoj mandat in se je že nekajkrat sestal na svoji "zadnji" seji - proces lastninjenja pač poteka počasneje, kot smo pričakovali in si želimo -, se je na svoji 22. redni seji sestal 5. junija. Glavna točka dnevnega reda je bila odprodaja poslovnega deleža RLV v Mizarstvu d.o.o.

Rudnik lignita Velenje je junija 1991 ustanovil hčersko podjetje Mizarstvo d.o.o. z ustanovitvenim vložkom 8.000 takratnih dinarjev v gotovini, 5 milijonov dinarjev v obliki osnovnih sredstev in milijon 600.000 dinarjev obratnih sredstev. Osnovna sredstva so zajemala opremo brez gradbenih objektov; halo ima Mizarstvo v najemu. Mizarstvo je bilo v 100-odstotni lasti RLV. Konec maja letos je bilo v njem zaposlenih 25 delavcev. Poslovanje podjetja Mizarstvo so ves čas spremljale težave in izguba, ki je bila največja leta 1992, ko je bil njen delež v prihodku 24,8%, leta 1994 pa 16,9%. RLV je za razrešitev težav imenoval več sanacijskih skupin, ki pa niso bile uspešne. Rezultat poslovanja v letu 1994 je bil že tako neugoden, da so obveznosti prerasle vrednost vsega premoženja, tako da je sedaj kapital Mizarstva negativen. Zaradi tega bi ustanovitelj, RLV, v skladu z določili 371. člena Zakona o gospodarskih družbah moral sprožiti postopek prenehanja družbe. Seveda bi v tem primeru ustanovitelj moral prevzeti vse obveznosti Mizarstva.

Zaradi neuspešnosti sanacije poslovanja Mizarstva se je poslovodni odbor RLV odločil, da povabi zunanjo nevtralno inštitucijo k izdelavi ocene vrednosti Mizarstva in proučitvi možnosti odprodaje večinskega deleža domačemu strateškemu investitorju. Da bi se izognili likvidaciji firme in omogočili odprodajo, je bilo treba pretvoriti kredit ustanovitelja 18,5 milijona SIT v trajno vlogo RLV v Mizarstvo in s tem zago-

toviti zakonski minimum milijon in pol tolarjev trajnega kapitala v podjetju.

Poročilo o vrednotenju Mizarstva je bilo izdelano oktobra 1994, na njegovi osnovi pa je ista inštitucija izdelala tudi strateški plan novega podjetja Mizarstvo. Vodstvo premogovnika je 28. aprila letos objavilo v časopisu Delo javni razpis za zbiranje ponudb za odkup poslovnega deleža in v času razpisa do 29. maja je ponudbo dostavila le firma Pamo, lesno proizvodno in predelovalno podjetje d.o.o. Celje. Ta ponudba je ustrezala vsem razpisnim pogojem, ponudnik pa soglašal tudi s prevzemom vseh sedaj zaposlenih delavcev v Mizarstvu, vseh obveznosti podjetja in najetjem zemljišča in hale.

Člani delavskega sveta so se seznanili s temi podatki in potrdili predlagane sklepe, ki omogočajo in dovoljujejo odprodajo poslovnega deleža premogovnika v Mizarstvu. V gradivu za sejo delavskega sveta še piše, da mora soglasje k vsem postopkom dati še Agencija Republike Slovenije v skladu s 44. členom Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki to vlogo sedaj obravnava. Nadalje, da so vse predlagane aktivnosti v skladu z določili sklepov Vlade Republike Slovenije, da morajo do julija letos "direktorji javnih podjetij elektrogospodarstva in premogovništva pripraviti programe izločanja dejavnosti, ki nimajo značaja gospodarskih javnih služb, do novembra pa programe odprodaje premoženja podjetij, ki ga ne potrebujejo za opravljanje osnovne dejavnosti".

DJ

PRIZNANJE V PRAVE ROKE

Kot smo napovedali že v prejšnji številki Rudarja, je slovenski odbor svetovnega energetskega kongresa odločil, da letošnje priznanje za najuspešnejše energetske podjetje v Sloveniji prejme naš premogovnik. To priznanje je bilo direktorju velenjskega premogovnika dr. Francu Žerdinu izročeno v Ljubljani v četrtek, 1. junija, na skupščini slovenskega odbora. Nagrado za najuspešnejšega posameznika je prejel Janez Strniša z Inštituta Milana Vidmarja v Ljubljani.

Priznanje je dr. Žerdinu izročil predsednik odbora Ostoj Kristan (na sliki) in mu ob tem tudi čestital ob 120. obletnici delovanja velenjskega premogovnika. V zahvali za priznanje je dr. Žerdin predvsem poudaril, da sprejema to priznanje počaščen in v imenu vseh rodov premogarjev, ki so v 120. letih pridobivali premog in prispevali svoj delež k razvoju velenjskega premogovnika. Dejal je tudi, da mu priznanje pomeni toliko več, ker so ga našemu premogovniku podelili člani neposredno konkurenčnih podjetij, ki razmere v elektrogospodarstvu in premogovništvu najbolje poznajo.

POVZETEK PROIZVODNJE - MAJ 1995

OBRAT	PROIZVODNJA			VIŠEK - PRIMANJKLJAJ		ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osnovni načrt	mesečni načrt	doseženo	osnovni načrt	mesečni načrt	na osnovni načrt	na mesečni načrt	
PRELOGE	75.000	114.000	108.840	33.840	-5.160	145,12	95,47	5.728
PESJE	203.000	171.000	182.260	-20.740	11.260	89,78	106,58	9.593
ŠKALE	55.000	0	4.840	-50.160	4.840	8,80	0	255
PRIPRAVE	17.100	19.000	19.360	2.260	360	113,22	101,89	1.019
RLV	350.100	304.000	315.300	-34.800	11.300	90,06	103,72	16.595

OB PRAZNIKU

SLAVNOSTNI KONCERT RUDARSKE GODBE

Do zadnjega kottička napolnjena koncertna dvorana Glasbene šole Velenje in aplavz, ki se ob koncu ni polegel, dokler ni odra zapustil zadnji glasbenik, sta glavni značilnosti slavnostnega koncerta rudarske godbe ob 120 letnici premogovništva, ki je bil v soboto, 3. junija.

Prvi poslušalci so v Glasbeno šolo začeli prihajati že pol ure pred pričetkom koncerta; to so bili povečini starši otrok, ki igrajo v mladinskem pihalnem orkestru. Tokratni koncert je namreč imel dva dela in v prvem so se s štirimi skladbami predstavili najmlajši godbeniki. Tem prvim obiskovalcem so se kmalu pridružili posebni gostje koncerta: nekdanji delavci premogovnika, nekdanji direktorji, predsedniki delavskih svetov in upravnih oz. izvršilnih odborov. Vzradošenih obrazov so prihajali in bili res dobrodošli.

Ko je zazvenela glasba, je bilo razpoloženje praznično. Mladi godbeniki so z velikim žarom zaigrali razmeroma zahtevne skladbe in poželi skupaj s svojim dirigentom Marjanom Stropnikom bučen aplavz. Po odmoru so na oder sedli člani Rudarske godbe. V prvi skladbi, baročnem "Koncertu v C-mollu" Benedetta Marcella, je prijetno zazvenela oboa v odličnem solističnem nastopu Jureta Volka. V Belo krajino je poslušalce zanesel simfonični sherzo Marjana Kozine z istim naslovom in pokazal res vrhunsko znanje godbenikov. Ob koračnici "Srečno", ki naj bi zaključila nastop, sta jo pa dodatka "jubilejna koračnica" in "koračnica rudarjev", v kateri so nekateri godbeniki tudi glasno zapeli, so noge mnogih poslušalcev udarjale ob tla in glave kimala v ritmu. Dvorana je vse do konca dihala z glasbo.

Kot rečeno, je bil koncert posvečen 120-letnemu jubileju velenjskega premogovnika in uvod v praznovanje letošnjega rudarskega praznika. Ob tej priložnosti je med obema deloma koncerta obiskovalce nagovoril predsednik poslovnega odbora podjetja dr. Franc Žerdin. Med drugim je dejal, da je pred 120. leti inženir Franc Mages z odkritjem glavnega lignitnega sloja sprožil močan razvojni impulz premogovnika, v katerem je in še bo sodelovalo več deset tisoč ljudi. "Veliko usod ljudi je povezanih z našim premogom; večina

"Dodatkov" po koncertu je bilo kar premalo!

teh usod je dobrih, kot je dober kruh, ki smo ga in ga še režemo iz premoga; mnogo usod pa ni bilo dobrih, saj je odkopavanje premoga ljudem povzročilo bolezen, izgubo sina, očeta, porušenje domačije in ugreznanje rodovitne zemlje," je dejal dr. Žerdin in nadaljeval: "Premogovnik je bil v svoji dolgoletni zgodovini vedno pomembno gonilo razvoja v Šaleški dolini. Ob njem je zrastle mesto Velenje, nastala so nova mesta in vasi, rodilo se je veliko novih delovnih mest.

Svojevrstna sreča je, da so v premogovniku bili in so zaposleni ljudje, ki so jim razvoj mesta, vsaj delno nadomeščanje izgubljenega, vsestranski razvoj podjetja, čim večja humanost dela in zagotavljanje visokega nivoja varnosti zaposlenih pomenili izzive, ki so jih zavzeto in odgovorno uresničevali." Dr. Žerdin je poudaril, da bo premog še dolgo let najpomembnejši energetski vir v Sloveniji in da bi se tega morali ves čas zavedati vsi, posebej tisti, ki krojijo politiko in ki sicer to dejstvo izrabljajo le v predvolilnih bojih, s tem pa naredijo premogarstvu več škode kot koristi.

Ob koncu svojega nagovora se je zahvalil godbenikom - mladim in starejšim - za prijeten večer in poudaril, da smo v premogovniku na godbo na pihala zelo ponosni. Z zavzetim in vestnim delom so godbeniki dosegli svetovni kvalitetni vrh, največ zaslug za to pa ima njihov dirigent mag. Ivan Marin.

Rudarska godba bo sicer jeseni slavila svoj visok jubilej delovanja in vsi, ki smo bili na tokratnem koncertu, se tistega ob njihovi obletnici že veselimo.

Diana Janežič

Glasilo Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja redakcijski odbor - Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, mag. Boris Salobir, Peter Pušnik - Naslov uredništva RLV, Partizanska 78, 63320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15, fax: 854-986 - Naklada 4000 izvodov - Tiska Tiskarna Bizjak Velenje.

Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14. 2. 1992, št. 23/67-92, se glasilo Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

OB PRAZNIKU

OKTETI RUDARJEM

Tradicionalni koncert okteti rudarjem vsako leto napove začetek praznovanja rudarskega praznika. Letos, v jubilejnem letu velenjskega premogovnika, je ta uvod naredila godba s svojim koncertom. Pa ni bil zato koncert oktetov, prirejen 10. junija v koncertni dvorani Glasbene šole Velenje, nič manj svečan in prijeten kot prejšnja leta.

Nastopilo je pet oktetov: poleg gostiteljev, pevcev Rudarskega okteta, še oktet Tosama iz Domžal, Ljutomerski oktet iz Ljutomera, Zagorski oktet iz Zagorja ob Savi in Šaleški oktet iz Šoštanja. Njihovo ubrano prepevanje domačih in ponarodelih, slovenskih in tujejezičnih pesmi je navdušilo poslušalce, ki pa so na tokratni prireditvi imeli tudi kaj videti, ne le slišati. Po nastopih vseh oktetov so namreč sledile čestitke in priznanja: član Rudarskega okteta Janko Vovk je prejel čestitke in umetniško sliko ob življenjskem jubileju, vodja tega okteta in pomočnik ravnatelja velenjske glasbene šole Ciril Vertačnik pa najprej enako z enakim razlogom, nato pa še iz rok ravnatelja glasbene šole mag. Ivana Marina Galusovo značko za dolgoletno uspešno in ustvarjalno delo na ljubiteljskem glasbenem področju. Podelitev je bila prisrčna, kot je lahko le med starimi znanci, prijatelji, in zato ni čudno, da si je Ciril Vertačnik zaželel sprejeti priznanje prav na tem koncertu.

Pevce in poslušalce je v imenu prireditelja, velenjskega premogovnika, nagovoril Marjan Kolenc, tehnični direktor podjetja. Poudaril je, da je odkritje glavnega lignitnega sloja pred 120. leti začrtalo podobo zemlje in življenje ljudi v Šaleški dolini. V vseh teh letih je veliko dogodkov vplivalo na življenje, razvoj in obstoj premogovništva in eden takšnih je rudarski praznik. Ta je priložnost, da se delavci sprostijo in oddahnjejo po delu, srečajo s sodelavci, se povešajo, ob tem pa sprejmejo medse mlade tovariše, bodoče sodelavce. Ob prazniku, pa tudi ob delu, je že od nekdaj ena od spremljevalk rudarjev pesem. To ohranjajo in negujejo tudi pevci Rudarskega okteta, ki nam s svojim tradicionalnim koncertom vsako leto poklanjajo pesmi in tako polepšajo praznik.

Diana Janežič

PRENOVLJEN DOM RUDARJEV
PRIČAKUJE GOSTE

Prenovljen Dom rudarjev pričakuje goste. (foto B. Salobir)

"Morje, sonce, počitnice. Besede, ki Slovencem pomenijo veliko. In skoraj ga ni med nekdanjimi in sedanjimi zaposlenimi v velenjskem premogovniku, ki užitek ob morju, na soncu, na počitnicah ne bi vezal na Fieso. Sem so na oddih začeli zahajati že pred več kot 35. leti. Takrat je podjetje odkupilo počitniški dom prosvete in ga namenilo za oddih svojim delavcem. Vendar 42 postelj tega doma je bilo kmalu premalo, zato so 8. novembra 1960. leta prišli na gradbišče novega počitniškega doma prvi delavci in do pomladi leta 1961 je zrasel prvi stolpič - trakt C.

Projektant tega doma je bil inženir arhitekture Janez Trenz iz Slovenijaprojekta, projekt pa je predvideval postopno gradnjo treh stolpičev s po 36. posteljami," je začel pozdravni nagovor udeležencem odprtja prenovljenega Doma rudarjev v Fiesi Karli Čretnik v četrtek, 15. junija. Svečanosti so se udeležili vodstveni delavci iz našega podjetja, predstavniki sindikata podjetja, župana občin Velenje in Šmartno ob Paki, predstavniki izvajalca obnove del in drugi gostje. Za glasbeni del slovesnosti so poskrbeli pevci mešanega pevskega zbora Centra

srednjih šol Velenje in godbeniki Rudarske godbe.

Zunanja podoba doma je takšna, kot je danes, že od leta 1962, notranja pa se je zadnja leta vedno bolj starala. Zato so letošnja petmesečna obnovitvena dela zajela res temeljito obnovo njegove notranjosti, zunanosti pa je pridana recepcija in gostinski del. Prvi gostje, ki bodo v Fieso prišli 1. julija, dom pa bo zaseden vse do konca septembra, bodo uživali udobje hotela B kategorije. Udeleženci odprtja so si potem, ko je direktor premogovnika dr. Franc Žerdin prerezal trak, prenovljene prostore ogledali in soglašali, da bodo počitnice v njih res prijetne. "Še več gostov pa bo privabil in omogočil rentabilno poslovanje te poslovne enote premogovnika skozi vse leto pokriti bazen z ogrevano morskovo vodo, ki ga nameravamo zgraditi prihodnje leto," je ob odprtju v svojem govoru napovedal direktor. Ob zaključku del pri obnovi počitniškega doma se je zahvalil vsem izvajalcem, posebej iz našega podjetja, ki so vložili veliko truda, dela in (tudi prostega) časa, vsem, ki bodo že letos ali pa v prihodnjih letih letovali v Domu rudarjem pa zaželel prijeten dopust.

Diana Janežič

RUDNIŠKA SVETILKA PRIPOVEDUJE

Bilo je vlažno in mračno. Moji slabi žarki so rezali gosto temo. Bilo nas je veliko, a še vedno premalo. Nosile so me težke, umazane roke. Pod sabo sem videla velike, močne čevlje, ki so objemali nogo mojega lastnika. Včasih sem mu posvetila v obraz. Izpod kape so štrleli gosti lasje, pod njimi so zrle v temo večno utrujene oči. Le redko se je nasmehnil. Čemu bi se tudi smejal? Cele dneve se je prebijal po teh temačnih rovih, večno bal vode in plinov, pozno se je vračal k lačni družini... Čemu bi se naj še potem smejal, česa bi se naj še veselil? A kljub vsemu je vztrajal. Zaradi sebe, družine, ki je bila odvisna od njega, nenazadnje tudi zaradi prijateljev, sodelavcev.

Bil je dan kot vsi drugi. Temačen in naporen. Težka roka me je kot vedno nosila po vlažnem rovu. Nenadoma me je oblilo nekaj mrzlega, začelo se je dogajati nekaj nenavadnega. Pričelo je zmanjkovati kisika in moj plamen je ugasnil. Zavladala je tema in čudna tišina... Zbudila sem se v tujem okolju. Okoli mene je bilo nekaj mojih prijateljev. Vsak od nas stoji v svojem, ravno zanj prirejenem kotu. Prijetni obrazki me nenehno hodijo opazovati. Sprva me je to motilo, a sčasoma mi je postalo všeč.

Pod mano je napis in neki deček je nekoč prebral: "Ena prvih rudniških svetilk pri nas!" Ponosna sem na to in srečna, da sem v muzeju na gradu. Le na svojega mladega gospodarja večkrat pomislim. Na njegove težke korake, močne roke in otožne oči.

Tukaj mi je včasih dolgčas, a je vseeno bolje, kot da bi me pokopal čas.

Alenka Urleb, 7. r. OŠ Gustava Šiliha Velenje

BILA SEM RUDARSKI OTROK

(pripoved gospe Herme Groznik)

V tej družini so bili vsi zaposleni. Oče je bil kot rudar zaposlen v rudniku. Ta rudnik se je imenoval Rudolf jašek. Vsak dan se je vračal utrujen domov. Mati je bila gospodinja. Skrbela je za družino. Poleg tega je vsak dan hodila na kmetovo njivo. Obdelovala je polje. V družini so bile tri sestre. Vsak dan so opravljale dela. En dan je ena prinesla mleko, ena pomila posodo, ena pa pobrisala tla.

Ko je oče odšel v službo, je vzel s seboj malico. Za malico je imel čebulo in kruh. Preden je oče odšel v službo, mu je mati dejala: "Adijo, vrni se zdrav domov."

Darja Pavlovič, 4.b OŠ Gustava Šiliha

MOJ POGLED V VELENJSKI PREMOGOVIK

Delo današnjih rudarjev je zelo težko, saj v jami samo delajo in delajo, da bi si z delom naredili pot do svoje sreče.

Večina rudarjev, ki opravljajo težka fizična dela, dela veliko in v premogovem prahu. Mi, ki smo na svežem zraku, komaj znamo ceniti delo naših očetov, stricov in mnogih sošolcev, ki so se odločili za ta poklic.

Tudi sam sem se odločil za rudarski poklic, vendar ne bi bil rad le navaden rudar. Moj cilj je končati štiriletni program za rudarskega tehnika, da ne bi bilo življenje tako težko zame. Zaenkrat mi je na praksi najbolj všeč malica, saj se takrat sprostim in si nabere moči za delo. V jami je treba namreč ves čas paziti na nevarnosti in biti pozoren pri delu!

Admir Mehmedović, 2.T CSS - rudarska šola

O RUDARJIH RAZMIŠLJAJO SEDMOŠOLCI

- 7.c. OŠ Gustava Šiliha Velenje

120 let je minilo, odkar je pod zemljo, pod našo šaleško zemljo prvič stopila rudarska noga...

Jana

Lignit je tista črna masa, ki je oblikovala Velenje in njegove ljudi.

Maja

"SREČNO!" je pozdrav, ki ima v sebi tradicijo, vzbuja pa tudi strah in željo po srečni vrnitvi izpostavljene izmene.

Tjaša

Možje vstajajo zgodaj, pol dneva prebijejo v temnih rovih in se utrujeni vračajo domov. Tako se vrti kolo časa, kolo rudnika.

Nika

V premogovniku je tema. Moj oče mora biti pogumen, da se spusti vanjo in s seboj v temen rov prinese delček dneva.

Uroš

Čez leta in leta bodo tudi naši otroci in vnuki govorili o črni dragocenosti naše doline. Zato smo tudi mi dolžni spoštovati napore današnjih rudarjev. Pa: "SREČNO!"

Jana

MOJ OČKA JE RUDAR

Moj očka je rudar, ker to ga veseli.

Moj očka je rudar, ker to ga razvedri.

Ko v treh izmenah se v službo odpravlja,
ga z okna vsa družina pozdravlja.

Moj očka je rudar, ker to ga veseli.

Moj očka je rudar, ker to ga razvedri.

Ko 3. se julij približuje,
moj očka s sodelavci praznuje.

Moj očka je rudar, ker to ga veseli.

Moj očka je rudar, ker za to denar dobi.

Ko se moj očka iz jame vrača,
razmišlja, kolikšna bo plača.

Moj očka je rudar, ker to ga veseli,

moj očka je rudar, ker sam si to želi.

Almedin Hankič, OŠ Gustava Šiliha
Velenje

POROČILO Z EKSKURZIJE

V sredo, 15.3.1995, smo z razredom odšli v RLV. Tam nas je sprejel gospod, ki nas je peljal v belo garderobo. Povedal nam je, da se v beli garderobi rudarji slečejo in da gredo potem v črno garderobo. V črni garderobi oblečejo delovno oblačilo. To so: srajca, majica, hlače, rokavice in golenice. Obujejo si čevlje, na glavo pa si dajo čelado. Potem gredo v kuhinjo po malico. Iz kuhinje gredo v svetlikarno. Tam vzamejo svetilko. Vsak rudar mora imeti na pasu pritrjen samoreševalec; v primeru kakšne nesreče, ga da na nos in usta. Iz svetlikarne gredo v jamo. V jami so osem ur. Zraven rudnika je tudi termoelektrarna. Zgrajena je bila leta 1927. V njej so predelovali premog do leta 1960.

Darja Pavlovič, 4.b
OŠ Gustava Šiliha

120 LET RLV

V mestu, kjer živim, je rudnik. Torej je Velenje rudarsko mesto. V rudniku dela več sto rudarjev, ki se vsak dan spuščajo globoko pod zemljo kopat premog.

Biti rudar je težak poklic. Nevaren in umazan. Nikoli ne ve ali bo vdor vode, zemlje ali plina. Vendar je za varnost danes veliko boljše poskrbljeno, kot je bilo včasih. Letos praznuje Rudnik lignita Velenje 120 let od takrat, ko so prvič začeli izkopavati premog - lignit. To je po nastanku najmlajši premog. Največ ga porabi šoštanjaska termoelektrarna, pa tudi drugi. Za našo dolino je rudnik zelo pomemben, pa tudi škodljiv, saj onesnažuje in uničuje gozdove, zrak, vodo. S tem pa tudi zdravje ljudi.

Pod zemljo je še veliko premoga in mogoče ga bodo kopali še naslednjih 120 let. Zato želim vsem rudarjem SREČNO.

Nik Ivanovič OŠ Biba Röck Šoštanj

MOJ ATI RUDAR

Moj ati se je rodil v rudarski družini. Že kot otrok si je želel postati rudar. Ta želja se mu je tudi uresničila. Šolal se je v rudarski šoli. Želja po večjem zaslužku ga je pripeljala, da se je zaposlil v rudniku kot rudar. Moj ati dela v treh izmenah. Iz službe pride utrujen, zato si rad odpočije.

Ko pride v službo, se sleče in obleče v svojo delovno obleko. To naredi v beli in črni garderobi. Potem odide v lamparno po svetilko, samoreševalni aparat in vzame malico. Ko vse to opravi, odide v dvigalo in se odpelje v jamo. V globini 300 metrov pod zemljo je njegovo delovno mesto. Moj ati je zamikalec na odkopu. To pomeni, da zamika sekcije na čelu. Pri svojem delu uporablja motiko in lopato. Drugače je na njegovem delovnem mestu veliko strojev. Velikokrat ga v službi zebe ali pa mu je vroče. Ima veliko sodelavcev, ki si med seboj pomagajo. Imajo tudi svoj pozdrav, ki se glasi SREČNO.

Kljub težkemu delu je vesel in nas ima zelo rad. Ponosna sem nanj.

Maša Žager, 4.b OŠ Gustava Šiliha Velenje

BILA SEM RUDARSKI OTROK

(pripoved tovarišice Herme Groznik)

Nekega dne nam je tovarišica Herma Groznik pripovedovala, kakšno življenje je bilo nekoč in kako se je počutila kot rudarski otrok. Od vsega, kar nam je pripovedovala, se mi je najbolj vtisnilo v spomin stanovanje in družina.

Njihova družina je živela v Škalah. Živel so v petstanovanjski hiši. Imeli so zelo dolg hodnik in tri sobe. V stanovanju so imeli kuhinjo, sobo, kjer sta spala oče in mama, in sobo, kjer sta bili dve postelji. Imeli so skupno stranišče in po vojni tudi kopalnico. Njihovo stanovanje je bilo čisto. Čeprav so imeli majhno stanovanje, so živeli srečno in mirno.

Njihov oče je bil rudar. Domov je prihajal zelo utrujen. Mati mu je vsak dan, ko je šel v službo, pripravila malico, ki si jo je zavil v časopisni papir. Ko je oče odhajal v službo, so hčerke komaj čakale, da se bo vrnil. Bile so ponosne nanj in v družini so se imeli radi.

Maša Žager, 4.b OŠ Gustava Šiliha Velenje

RUDNIK - PROJEKTNO DELO

1. Nastanek premoga

Premog je nastal iz nekdanjega rastlinstva; v milijonih let se je spremenil v gorivo. Premog je začel nastajati v močvirjih pred 300 milijoni let. Voda je prekrila drevesa in drugo rastlinje, odmrle rastline je pokrila plast mulja. Rastlinski ostanki pod muljem so se postopoma spreminjali v šoto.

Globoko zakopane plasti šote so se pod vplivov velikih tlakov in visoke temperature spremenile v lignit. V globljih plasteh so nastajale vrste bolj kvalitetnega premoga, to je rjavega in črnega premoga.

2. Kvaliteta premoga

Kvaliteto premoga presojamo po količini vodika in ogljika. Ločimo lignit, rjavi in črni premog ter antracit. Velika nahajališča črnega premoga so v Veliki Britaniji, Franciji, Nemčiji in Ameriki. Rjavi premog najdemo v Rusiji in na Češkem. V Sloveniji je rjavi premog v Trbovljah.

3. Uporaba premoga

Že tisočletja uporabljajo ljudje premog za kuhanje in ogrevanje. V 19. stoletju je bil premog najpomembnejše gorivo. Dajal je potrebno energijo, ki je poganjala parne stroje. Tudi danes porabimo veliko premoga. Poganja termoelektrarne, kjer pridobivajo električno energijo, in tudi kot kurivo je še vedno pomemben vir toplote.

Premog je tudi bistvena surovina pri proizvodnji mnogih snovi. Najpomembnejši je v proizvodnji železa in jekla. Premog uvrščamo med fosilna goriva, saj ga sestavljajo ostanki rastlin, ki so stari milijone let.

Mnogi ekologi opozarjajo, da je sežiganje premoga eden od vzrokov za vse večjo onesnaženost okolja. Največ premoga porabijo termoelektrarne. Pri segrevanju premoga brez dostopa zraka nastajata koksni plin, ki je uporabno gorivo, in koks, ki ga uporabljajo pri proizvodnji jekla.

Premog uporabljajo kot surovino v proizvodnji zdravil, plastičnih mas in barvil. Iz premoga delajo tudi katran za cestne prevleke.

Maša Žager, 4.b OŠ Gustava Šiliha Velenje

RUDAR

V Velenju imamo rudnik lignita. V njem kopljejo rudarji premog. Ta človek mora biti zdrav in močan. V rudniku delajo noč in dan. To je triizmensko delo. Rudarji se zberejo pred vhomom v jašek, s sabo imajo malico, ker med delom jame ne zapuščajo. V jame se peljejo z dvigalom.

Ko delo končajo, se spet vsi skupaj pripeljejo iz jame. Da rudar lahko začne s svojim delom v jami, mora biti oblečen v delovno obleko, obut v zaščitne čevlje, na glavi pa mora nositi čelado s svetilko, s kateri si sveti pri izkopavanju premoga. Njegovo delo je zelo nevarno, saj preži nanj nešteto nevarnosti po rovih. V jamah so strupeni plini, lahko jih zalije tudi voda. Rudar mora biti z vsemi predpisi in poučen o tem, kako se varovati, če pride do delovne nesreče.

Premog kopljejo s stroji in ročno. Imajo določeno normo, koliko premoga morajo izkopati v osmih urah. Zaradi težkega in nevarnega dela imajo priznan beneficiran staž. Ko se rudarju konča delovni dan, je utrujen in vesel, da je dan srečno potekal.

Pozdrav rudarjem - SREČNO!

Diana Jovičič OŠ, Biba Röck Šoštanj

RUDAR MI JE PRIPOVEDOVAL

Obiskala sem strica Lojzeta Straussa, ki je upokojeni rudar. Svojo prvo službo je imel v rudniku Laško, kjer se je izučil rudarskega poklica. Življenjska pot ga je nato pripeljala v Velenje, kjer se je zaposlil v velenjskem rudniku.

Povedal mi je, da so bili delovni pogoji včasih precej težji kot danes. Ker je delo opravljal v dveh rudnikih, je lahko primerjal delovne pogoje med njima. V Laškem so imeli ročni odkop. To pomeni, da so vsa dela opravljali ročno: vstavljali so lesene opornike in lesen strop, ročno kopali premog in ga nalagali v železne vozičke. Te je potem dvignilo dvigalo na površino. Pri delu so uporabljali krampe, lopate, kladiva in razne druge pripomočke. Delali so v svojih oblačilih in obutvi. Dobili so čelade, svetilke in orodje. Domov so se vračali umazani, ker ni bilo kopalnic. Ker je bilo pomanjkanje premoga, so delali vse dneve, razen nedelj in praznikov.

Velenjski rudnik ga je prijetno presenetil. Tukaj je dobil delovna oblačila, čevlje in vso drugo opremo. Po končanem delu se je skopal v urejeni kopalnici in se z organiziranim prevozom odpeljal domov. Tudi umazana oblačila so oprali, pošili in zlikali. Ob vstopu v rudnik so dobili "knapovsko" malico. Povedal mi je, da je večkrat ostal brez malice, ker so jo pojedle podgane.

Delo v velenjskem rudniku je bilo precej lažje, ker je rudnik zelo mehaniziran. Ročnega dela je zelo malo.

Najprej je opravljal delo kopača na čelu. Tu je delal na tri izmene. Pozneje pa je šel k jamski mehanizaciji. Tukaj so montirali, prestavljali in popravljali odkopne stroje, ki delajo na čelu. Povedal mi je tudi, da je v jami zelo poskrbeljeno za varnost. Povsod so nameščeni merilniki koncentracije metana, ki je zelo eksploziven. Na pomembnih mestih so nameščene jeklenke s kisikom. V vsaki izmeni je prisotnih tudi določeno število reševalcev. Pred leti je bil v neposredni bližini nesreče, ko se je udrl strop in pod seboj pokopal rudarja.

Urška Ježovnik, 4.b OŠ Gustava Šiliha

RUDNIK LIGNITA VELENJE - OB ROB 120-LETNICI

Pojdite in se sprehodite po poti med Velenjem in Šoštanjem. Med sprehodom boste zagledali veliko ter močno zgradbo rudnika lignita Velenje. Ljudje, ki so si ogledovali to zgradbo, so si postavili nekaj vprašanj. Nekaj o rudniku pa vam bom napisala jaz.

Vemo, da obstaja kamen, ki gori. V rudniku v Velenju pa najdemo premog lignit. V zadnjih 120-letih ta premog daje luč Šaleški dolini. Gospod Franc Mages z Dunaja je prišel do globine 101 m in našel premog in nato so odkrili njegovo debelino in kvaliteto. Za ustanovitelja velenjskega rudnika pa sedaj imenujemo gospoda Daniela Lappa, ker je ugotovil, da je dovolj premoga in da lahko odprejo rudnik. V 120. letih je bilo nakopanih 150 milijonov ton premoga, v enem letu pa od 3 do 6 milijonov ton.

Vsi delavci rudnika, ki jih je okrog 4000, se zavédaajo velike odgovornosti sanacije posledic odkopavanja. Zaposlenih je okrog 180 delavcev z visoko izobrazbo, magistrstrov in doktorjev znanosti. Delavci si z delom v rudniku ustvarijo dom in družino.

Jasmina Halilovič, 4.b OŠ Antona Aškerc

VELENJSKI PREMGOVNIK

Obiskujem Srednjo rudarsko šolo v Velenju, ki je edina te vrste v Sloveniji. To kaže na to, da ima edino velenjski premogovnik resnejšo perspektivo v prihodnje. V medijih je veliko besed o zapiranju slovenskih premogovnikov, izvzet je le naš premogovnik. V primeru, da bi zaprli še tega, bi delovna mesta izgubilo več kot 4000 ljudi.

Velenjski premogovnik je bil v preteklosti prava "premogovna" velesila, ki je imela velik pomen pri širjenju takrat še majhnega Velenja. V mesto se je priseljevalo mnogo ljudi, tako ima Velenje danes okrog 40.000 prebivalcev. Ljudje, ki so zaposleni v premogovniku, so lahko ponosni na tradicijo in zgodovino tega premogovnika, saj je med najrazvitejšimi v Evropi.

Tadej Vodušek, 2.T CSS - rudarska šola

MOJ DEDI JE BIL RUDAR

Nekega zimskega večera smo sedeli v topli sobi, ko je dedi začel pripovedovati o tem, kako je začel delati v rudniku. Govoril je tiho, mi pa smo ga z navdušenjem poslušali:

"Ko sem bil mlad in sem začel delati v rudniku, je bilo zelo naporno. Na delo sem se vozil s kolesom ali hodil peš. Ker je bilo delo v treh izmenah, sem moral vstajati že zelo zgodaj. V začetku je bilo veliko ročnega in trdega dela, pa tudi bolj nevarno je bilo. Najbolj težko je delo v rudniku na čelu ali na začetku odkopa. Rove smo zavarovali z lesenimi podporniki, premog smo vozili v vagonih. Z razvojem se je posodobila oprema in pripomočki za delo. S tem je delo postalo lažje in bolj varno. Po šolanju se je v rudniku zaposlilo vedno več strokovnjakov. Jaz sem napredoval iz kopača v strelnega mojstra. Med sodelavci ni manjkalo prijateljstva in šal. Veliko smo delali tudi udarniško pri ureditvi našega mesta. Sedaj, ko sem upokojen, se rad spominjam časov, ko sem bil "knap". Če bi bil še enkrat mlad, bi si spet izbral poklic rudarja."

Lorena Kolonič, 4.b OŠ Antona Aškerc

ZAČETKI PREMGOVNIŠTVA V ŠALEŠKI DOLINI

Letos, ko Šaleška dolina praznuje 120. obletnico premogovništva, je prav, da se tudi mi, bodoči rudarji, seznanimo z začetki odkopavanja premoga pri nas. Začetki segajo v konec preteklega stoletja, ko so ugotovili, da se pod nekdanjim jezerskim dnom debelina premogovega sloja povečuje v globino stoenajstih metrov. Tam so odkrili gost sivorjav močvirski premog, v katerem so se še poznali ostanki drevesnih debel, vej in korenin. In tako so se leta 1785 začela prva odkopavanja.

Čeprav zvenijo ti podatki o začetkih kar nekoliko neresnično in smešno, pričajo o 120. letih težkega dela velenjskih rudarjev. Plod 120-letnega dela je mesto Velenje z enim najbolj opremljenih in najlepših premogovnikov v Evropi.

Tomaz Verhovnik, 2.T CSS - rudarska šola

OGLEDALI SMO SI RLV

Iz šole smo se odpravili v stari jašek RLV. Tam smo si ogledali belo in črno garderobo. V beli garderobi so na verigah visela čista oblačila, v črni pa umazana. Nato smo odšli v zbirni prostor in tam nam je vodič razložil, za kaj služijo markice. Rudarji markice nesejo iz omar in jih odložijo na pano. Če so markice na panoju, so rudarji še v jami, če markic ni, so pa že doma. V jami na dan napredujejo za dva metra. Na čelu je vrtni stroj, za njim pa so tekoči trakovi in hidravlična podporja. Če v jašek vdre voda ali je preveč metana, rudarji hitro zbežijo do dvigala, ki jih odpelje iz jaška. Do jaškov se rudarji vozijo z vlaki ali s sedežnicami. Jamo prezračujejo s posebnimi ventilatorji. Včasih so rudarji žrebali, kdo bo šel s svetilko v jamo prvi, kajti tisti je bil v največji nevarnosti. Nekoč so v rudniku delali tudi otroci in ženske. Danes je delo v rudniku mnogo bolj varno, kot je bilo nekoč.

Domen Glušič OŠ Antona Aškerc

ŠPORT IN REKREACIJA

ATLETSKA PRIREDITEV V SUPERLATIVIH

Evropsko atletsko drugoligaško tekmovanje Bruno Zauli je uspelo, kot si niso upali pomisliti niti največji optimisti. Velik organizacijski stroj se je ujel in deloval usklajeno, gledalci so napolnili tribune in zelo športno spodbujali tekmovalce, domače in tuje, za vsak dosežen rezultat, slovenski atleti in atletinje so dosegli in preseгли načrtovano in željeno in - kar tudi ni bilo nepomembno - zelo deževna sta bila prireditvena dopoldneva, popoldneva pa celo sončna.

Teh superlativov si ni izmislil nekdo, ki je od strani opazoval tekmovanje, ampak so jih tako in še bolj v podrobnosti vse dni dogajanj okoli evropskega pokala izražali mnogi strokovnjaki za atletiko ali tisti, ki so podobne prireditve že organizirali oz. spremljali. Navdušeni in polni pohval so bili tehnični delegati, gostje iz tujih držav, tekmovalci, novinarji, sodniki in vsi, ki so tako ali drugače uporabljali storitve organizatorja. Gledalce je najbolj navdušila nova pokrita tribuna in nasploh celoten ambient atletskega stadiona pa seveda odlični nastopi slovenskih atletinj in atletov.

Organizatorji so si v nedeljo zvečer, 11. junija, ko je bilo vsega konec, oddahnili in si hkrati morali čestitati za res dobro opravljeno delo. Toliko dela, časa, energije in volje lahko vložijo le resnični lju-

bitelji atletike, atletske zanesenjaki, ki jih v velenjskem atletske klubu na čelu z Martinom Steinerjem, dušo tokratne prireditve, ne manjka. Zato so jim upravičeno izrekli čestitke tudi tehnični delegat Madžar Imre Matrahazi, predsednik častnega odbora prireditve Milan Kučan, ki je v nedeljo za eno uro tudi prišel na mestni stadion, in predsednik organizacijskega odbora dr. Franc Žerdin.

Zmaga obeh slovenskih atletske reprezentanc pomeni, da bodo naši atleti in atletinje prihodnje leto tekmovali v prvi ligi. Po besedah predsednika Atletske zveze Slovenije Janeza Aljančiča bo v njej težko ostati, predvsem atletom, vendar so v Zvezi s tem rezultatom povsem zadovoljni.

Diana Janežič

RIBOLOV

Tekmovanje v ribolovu je potekalo v soboto, 27. maja, ob Škalskem jezeru. Med posamezniki je največ rib ujel **Kemo Kamberovič** iz Zračnja - 8.650 gramov, precej lažjo bero je imel **Fikret Demirovič** prav tako iz Zračnja, ki so mu sodniki natehtali 2.950 gramov in prisodili drugo mesto, za tretje mesto pa je zadoščalo 2.650 gramov, ki jih je ulovil **Jože Satler** iz Priprav.

Med ekipami so najtežji ulov zbrali ribiči iz **Zračnja**, saj so nalovili 12 kilogramov rib, 3.600 gramov je bilo dovolj za drugo mesto, ki so ga osvojili ribiči iz **Priprav**, ribiči **Jamske mehanizacije** so se morali zadovoljiti s 450. grami in tretjim mestom, s četrtem mestom in le po 100 grami rib pa ribiči **Klasirnice** in **Jame Pesje**.

ČETRTO POHOD BOSIH

V soboto, 17. junija, je potekal četrti pohod bosih na Goro Oljko. Pred štirimi leti so se štirje naši sodelavci - Tone Štih, Matej Bartelovič, Milan Okorn in Edo Pristovšek - dogovorili, da poskusijo organizirati pohod bosih na Goro Oljko.

Prvega pohoda se je udeležilo le nekaj neobutih pohodnikov, v naslednjih letih pa se je začetnikom pridružilo vedno več ljubiteljev pohodov. Letos jih je bilo že 23, vzrok, da jih ni bilo še več, pa je bila lepa sobota in veliko planinskih izletov.

Tura pohoda poteka od gostišča Hartl - Ostrovršnik do vrha Gore Oljke. Na cilj so prišli vsi in povedali, da niso imeli posebnih težav. Malo jih je le pikalo po stopalih, a so vsi zdržali do vrha. Na startu in na cilju jih je za spodbudo spremljal glas harmonike, na vrhu pa so celo zaplesali in hoteli pokazati, da so pohod imeli le za sprehod. Štirje pobudniki pohoda so dobili priznanje in značko za četrto udeležbo. Razšli so se z vabilom, da se jim na petem tradicionalnem pohodu, v juniju 1996, pridruži še več bosih pohodnikov.

Drago Kolar

ŠPORT IN REKREACIJA

V NAPETEM PRIČAKOVANJU

Nogometaši velenjskega Rudarja so po končani nogometni sezoni 94/95 lahko izjemno zadovoljni. Dosegli so svoj osnovni cilj, uvrstitev med osem najboljših enajsteric, in se tako izognili nadležnim kvalifikacijam, ki so lahko velika tombola.

V jesenskem delu prvenstva je bil njihov start slabši. Prišlo je do prve menjave trenerja, ko je Boruta Jarca zamenjal Josip Vugrinec. Jesenski izkupiček je bilo 15 osvojenih točk (6 zmag, 6 porazov in 3 neodločeni izidi). V upravi so se zavedali, da je treba potegniti nekatere odločilne poteze, če hočejo imeti Rudarja med najboljšimi. Za delo s člansko ekipo so pridobili največjega strokovnjaka in poznavalca slovenskega nogometa, ki je obenem tudi najboljši strateg. To je trener Bojan Prašnikar. Ekipo je postavil na trdna tla in z nekaterimi igralškimi okrepitevami je bil uspeh tu.

Načrtovano osmo mesto je bilo ob koncu sezone preseženo, saj je članska enajsterica spomladi dosegla 10 zmag, le dva poraza in tri neodločene izide. Končni izkupički sezone 94/95 so sedmo mesto, 38 osvojenih točk (le 6 točk za prvakinjo Olimpijo) in pozitivna gol razlika 55:33. Če ne bi naredil dveh jesenskih spodrsrljajev, bi se Rudar na koncu znašel precej višje na lestvici in bi lahko zaigral v Evropi.

A se bo to vseeno, saj je najbolje uvrščena ekipa od prijavljenih za pokal Intertoto. Že opravljen žreb je pripomogel, da bo na stadionu ob jezeru pestro in zanimivo. Rudar je izžreban v drugo skupino skupaj s Tottenhamom iz Anglije, Oestersom s Švedske, FC Kölnom iz Nemčije in Luzernom iz Švice.

Na mestnem stadionu bo vroče že 1. julija, ko gostuje spoštovanja vreden nasprotnik

Tottenham. 8. julija naši nogometaši gostujejo na Švedskem, 15. julija bo tekma v Velenju z nemško enajsterico, 22. ali 23. julija pa Rudar gostuje v Švici. V nadaljnje tekmovanje tega pokala se bodo uvrstila le prvouvrščene in štiri drugouvrščene ekipe iz vseh 12. skupin pokala.

Predsednik NK Rudarja Janko Lukner je izjemno zadovoljen z doseženimi rezultati v minuli sezoni. "Osnovni cilj je dosežen," je dejal "uvrstitev v pokal Intertoto pa je velika obveza kluba kot celote, posebej pa igralcev in uprave. Ljubitelji nogometa in Rudarja bodo prišli na svoj račun. Posebno zanimivi tekmi proti Angležem in Nemcem bosta gotovo napolnili tribune, kar je tudi eden izmed ciljev uprave v novem prvenstvu. Zadržali bomo dosedanega trenerja (Bojan Prašnikar je že podpisal dveletno pogodbo - op.p.) in seveda si želimo, da bi ostali vsi igralci. V vojsko je odšel Spasojevič, vrnila pa sta se Šoštar iz vojske in Cvikel iz Turčije. Iz Ljubljane je prišel Miloš Hudar, Slavko Komar pa se je odločil, da bo še eno leto ostal v klubu.

Poskusili se bomo še okrepiti, kajti liga deseterice bo naporna in dolga. Predvsem pa si v upravi želimo vrniti ljubitelje nogometa na stadion in k ogledu tekem. Pokrita tribuna jim bo omogočala udobje in boljše počutje na tekmah."

Drago Kolar, foto VOS

HGS OPEN 95 - le kaj bi to lahko bilo?!

Kljub temu da ni več tako zelo moderno igrati tenisa se je ta igra v preteklih letih le toliko "prijela", da nas v HGS (HIDRO-GEOLOŠKA SLUŽBA) še kar precej vztraja z loparjem v roki.

Za primeren začetek "zunanje - peščene" sezone smo si v HGS privoščili kar pravi teniški turnir, ki pa ga je bilo potrebno "zabeliti" še z biljardom in pikadom. Tako bi naj lahko prišli na svoj račun tudi tisti, ki jih tenis še ni zasvojil.

Vabljeni so bili tudi nekateri bivši člani (in šefi) službe, zato se je reklo OPEN.

Teniški dvoboji so se lahko, po zaslugi tipke KOS, začeli že pred drugo uro in tako nihče ni bil prikrajšan za popoldansko okrepčilo v obliki ... pa kaj bi o tem. Skratka, jedlo se je in pilo kot v dobrih starih časih - kar pa bodo nekoč postala tudi naša sedanja doživetja.

Borbenega duha ni manjkalo, še več je bilo dobre volje; najboljši so prejeli velike in lepe, ostali pa malo manjše in nič manj lepe nagrade, ki so jih prijazno prispevali sponzorji - brez njih danes tako nič več ne gre. Zato gre lepa zahvala organizatorjev vsem, ki so se kakorkoli izkazali: PRIPRAVA DELA, OBRATI: JAMA ŠKALE, PRIPRAVE, OPP, JAMA PESJE in TRC JEZERO, SINDIKAT, GOST, MIZARSTVO, KONJENIŠKI KLUB, TEHNIČNI SEKTOR. Pa se še priporočamo.

Uvrstitve pa ... skoraj vsak bi želel biti boljši, vendar, vse je šlo po pravici in resnici, dokumentirano je na video traku, tako da pritožb ni (saj je snemal sam šef službe - pa na tekmah sodeloval je tudi pa nagrade delil tudi pa...). Skoraj vse je ostalo v službi, priznati pa je treba, da se je najbolj izkazala "dislocirana škalska enota" - geomehanski laboratorij, saj so "pokasirali" kar vsa prva mesta (sreča, sreča).

UVRSTITVE:

TENIS: 1. Jezeršek, 2. Zavšek, 3. Čizmek
BILJARD: 1. Jezeršek, 2. Lajlar, 3. Dervarič
PIKADO: 1. Treven, 2. Veber, 3. Herbst

P.S.: Sponzorja za ATP točke letos zaradi subjektivnih razlogov še nismo uspeli pridobiti.

ŠPORT IN REKREACIJA

Strunjan, 30. maja 1995

BALADA O PREVENTIVI

Prišli skupaj iz različnih smo obratov,
da si krepimo moč in ne sončimo si le pod-
platov.

Zdravje naše naj se tako krepí,
zato preventiva na "rudniku" naj dolgo še
živi!

Res iz Velenja na morje v bundah smo se
napotili,

vendar kot stari knapi smo se v "firšn" najprej
zakadili.

Naj sveti sonce nam toplo,
saj v jami naši ga še nimamo.

Edino to nas zdaj tolaži
in okorne mišice nam draži,
da kak' glažek srkneš ga še naskrivaj,
če le nanese tak slučaj.

Veselje, radost in pa srečo
izbije iz glave ti plakat,

ko sredi avle v hotelu
moraš z njega si svoj delovni program pre-
brat'.

Ena nova diktatura za nas je jutranja
"fizkultura".

Ko gor' pri "Križu" počepe delaš,
vse zares vzvalovi,

ker po Refošku gostem glava drugi dan zelo
boli.

Nikol' ne bom pozabil rekreatorja,
ki vsako jutro me je spravil
da sva po hribih tekala.

Potem še skleca in počep, da pri mizi imaš
odličen tek.

Telovadba mišice krepí in kar priznati
moram,

da na trenutke mi še laško pivo zasmrđi.

Toda zdaj smo močni, krepki,

tako da bomo (mogoče) lahko tudi mimo
gostilne tekli.

Izkazalo se dobro je osebje v hotelu,
so nam stregli, nas "cartljali", tako da na
tehtanju od nas so cinki kapljali.

Njim hvala za ves trud,
nam pa ostanejo kile za obup.

Veliko o vsem bi se dalo povedat',
a eno je skupno - bilo je lepo!

Vsi skupaj se trudimo,
da vedno takole nam bo!

A zdaj prijatelji moji
kozarce dvignimo:

drug drugemu srčno željo izpovejmo,
da se kmalu spet takole srečamo!

Na zdravje!

"preventivci" v izmeni od 20. do 30. maja

"Preventivci" v izmeni od
20. do 30. maja

TENIS ZA SKUPNE SLUŽBE

2. in 3. junija se je 11 ljubiteljic in 22 lju-
biteljev teniške igre v Skupnih službah pod-
jetja pomerilo v tem popularnem športu.
Tekmovanja so se odvijala na teniških
igriščih TRC Jezero, v lepem vremenu in v
razburljivih dvobojih.

Posebej to velja za finalno igro pri ženskah,
saj je dvoboj trajal kar dve uri in se odločil
še s tie-breakom. Igralke in igralci so tek-
movanje zapuščali s prijetnimi vtisi in željo,
da se prihodnje leto spet pomerijo med se-
boj!

REZULTATI:

moški: 1. Andrej Puc, 2. Aleš Žavbi, 3.-4.
Andrej Horvat, Janez Jezeršek;

tolažilna skupina: 1. Miroslav Jegrišnik, 2.
Viki Hrast, 3.-4. Matjaž Klemenčič, Ivan
Čuljak;

ženske: 1. Nada Gorogranc, 2. Dijana Žagar,
3.-4. Jožica Kumer, Slobodanka Gomboc;

tolažilna skupina: 1. Marijana Hojan, 2.
Erika Berke, 3.-4. Ana Špoljar, Ivica
Konečnik;

TENIS ZA POKAL RLV

16. in 17. junija je na teniških igriščih TRC
Jezero potekalo tradicionalno teniško tek-
movanje posameznic in posameznikov za
pokal RLV. Tekmovalo je 11 žensk in 50
moških; ti so bili razdeljeni v starostni
skupini do 40 in nad 40 let.

REZULTATI:

ženske: 1. Nada Gorogranc, 2. Zdenka
Jajčević, 3. Ida Kumer; **tolažilna skupina:** 1.

Jožica Kumer, Majda Korenič, 3. Slobod-
anka Gomboc;

moški do 40 let: 1. Vojko Meh, 2. Andrej Puc,
3. Aleš Žavbi; **tolažilna skupina:** Muharem
Halilović, 2. Mirko Kregar, 3. Boris Gril;

moški nad 40 let: 1. Adem Biščič, 2. Zoran
Vidovič, 3. Miha Pušnik; **tolažilna skupina:**
1. Miro Jegrišnik, 2. Stane Plešnik, 3. Rudi
Lesjak;

Najboljše tri med
tekmovalkami

NAGRADNA KRIŽANKA

					OVELOST	KOPNO - S TREN STRANI ODDANO Z MORJEM	BIBLJSKI PRVI ČLOVEK	FILM. IGRALKA --- TURNER							
					DRAG KAMEN SPREMEH. BARY										
					H ₂ O										
					POLET, ZANOS										
					NEVARNNA RAZJEDA IKTIVA LITIJU										
				120				MESTO V SEVERNI ITALIJI	RUSKI SLIKAR (MIHAIL)						
AVTOR LOM	OKRABO. SPORAZUM MED AVS. NJ IN ZDA	PRIVILE. GIRAN SLOJ	NEKDANJA KRATICA NOSE DRŽAVE	FOSFOR MEDMET ZADREBE	VELIKA SKUPINA LJUDI	MADZ. ZENS. IME OLIMPIJSKE IGRE			OTRDELA SMOLA IZUMRLIH DREVES	BLAGAJNE	OKTOR		NAŠA KRATICA ZA UFO	POZDRAV STARIH RIMLIJANOV	DALJŠE ŽEN. IME ŠOVA-ABA
PRISTANIŠČE NA SICILIJI							OKOVANO MESTO ANGL. UTEŽ. MERA				REKA NA SEVERU FINSKE				
ŠVEDSKI FIZIK IN KEMIK								LEPA HIŠA Z VRTOM			RIMSKA 1556 IVAN TAVČAR				
ZVIŠANA NOTA "C"				MOSTAR KEM. ZNAK ZA NEON		NIKOLA TESLA RIMSKA 499		FRANC. DIRKAČ F1 OPOMBA			KLIC. POZIV ERNST ABBE				
IVO SVETINA			NOŽICEK				MERILNIK VIŠINE GORE						ALEKSANDER	RIMSKA V JADRANSKO MORJE	
FRANJO TUOMAN			ZEVONJ ALL ATENSKI SČIT. OZNAKA VIS. KVALITETI MAZ. OIL				DVORISČNE OKRASNE PTICE			METEROLOG	OTOK ČAROV. KIRKE JUDOVSKO MOLILNICE				
GRŠKI OTOK V KIKLADIH			ORNETTE COLEMAN STARA ENOTA ZA PRITISK								SPORT. TOV. V BEGUNJAH GOZDNI SADEŽI				
ŠKATLA PO KORDŠKO															
TEBANSKI KRALJ							PREPARAT NA OSNOVI OCEJNE KISLINE						KRANJ		KEMIČNI ZNAK ZA NATRIJ
OGLAŠEVANJE OSLA			... de JANEIRO												
PABLO CASALS			RUDARSKI SOL CENTER BRKATI OREL											NAŠICE LJUBLJANA	
ZVIŠANA NOTA "A"				TEBENSKA TRIBUNA LJUDSKA TEHNIKA			KARLOVAC								
PRISTAN. NA SKRAJ SEVERU NORVEŠKE															
ENO-JABRNICA S TRIKOTNIM JADROM											ŠPANSKI SPOLNIK EDHAM CAMO			ZAGREB	100 m'
													GRČIJA		

SLOVARČEK ZA POMOČ PRI REŠEVANJU:

ALESI - francoski dirkač formule 1; **ARRHENIUS** - švedski fizik in kemik (Svante 1859-1927); **AVILOV** - ruski slikar (Mihail); **ENO** - mesto na Finskem; **KJELVIK** - pristanišče na skrajnem severu Norveške; **OUNAS** - reka na severu Finske;

Na označenih poljih dobite tri misli, povezane z letošnjimi praznovanji v našem podjeju. Izpišite jih na dopisnico in nam jo pošljite v uredništvo Rudarja, RLV, Partizanska 78, 63320 Velenje do 31. julija 1995. Med pravnimi rešitvami bomo tri dopisnice izžrebali in avtorje rešitev nagradili s knjigami.

Želimo vam uspešno reševanje križanke in prijetne poletne počitnice! Uredništvo!

ZGODBA Z NASLOVNICE

COBISS o

ČLOVEK SE MORA OSTRITI OB ČLOVERU KOT NOŽ OB KAMNU

Človek se obrusi in dozori v odnosih z drugimi ljudmi. Med njihovim načinom razmišljanja, življenja, med njihovimi težavami, stiskami, pa tudi veseljem in srečo. Bolj ko je izbrušen, lažje živi z drugimi, lažje sam s seboj.

Štefanu Meršaku stikov z ljudmi ne manjka. In poznavanja njihovih stisk, težav, zadovoljstva tudi ne. Najsi začnem na začetku ali na koncu njegove zgodbe, vedno so ga obkrožali ljudje. Kot najmlajši se je pred 45. leti rodil v Vuzenici v takrat že 8-člansko družino. Oče je delal na žagi, mati je skrbela za 7 otrok, dom in nekaj zemlje okoli njega. Šolanje je leta 1965 privedlo Štefana v Velenje, in to bolj zato, ker na srednji gradbeni šoli v Mariboru ni bilo več prostih vpisnih mest. Prvo leto ni bil zadovoljen z vpisom na rudarsko tehnično šolo, pa tudi večini sošolcev ne. Obljubljeno jim je bilo brezplačno šolanje, a niso dobili mesta v internatu in za prehrano so morali poskrbeti sami.

Po letu dni pa mu je rudarski poklic postal kar všeč, četudi delo v jami ni bilo lahko. Mladi fantje so morali delati tako kot redno zaposleni, to pa je bilo težko in naporno delo. Za svoje delo so dobivali nagrado, ki je bila odvisna tudi od uspeha v šoli. Bolj zadovoljni so bili po končanem 3. letniku, ko so naredili izpit za kopače in so lahko dodatno zaslužili z delom ob sobotah in nedeljah. Sicer pa so delali tudi udarniško - cesto na Kozjak, v Šentilju...

Leta 1970 se je Štefan redno zaposlil kot rudarski tehnik. Po opravljeni pripravniški dobi ga je čakala vojaščina, ki jo je za tiste čase odslužil dokaj lahko - v Ljubljani kot

Štefan Meršak

vezist. Zato pa delo v premogovniku ni bilo vedno lahko. Večino delovne dobe je Štefan pridelal v Škalah in zato je nanje zelo navezan. Tam je začel, kasneje bil v Starih Prelogah, pa spet v Škalah. Kmalu je postal nadzornik in se tako ob delu po vseh delih jame in v stikih z mnogimi ljudmi obrusil. Jeseni bo minilo tudi 20 let, odkar je aktivni član jamske reševalne čete in prihodnje leto se bo od nje poslovil. Danes je poslovodja Priprav v Jami Škale, od leta 1989 pa je tudi predsednik delavskega sveta podjetja.

To je (pre)dolg mandat, toda v to so Štefana prisilile družbene spremembe. Za predsed-

nika so ga izvolili zaradi njegove aktivnosti v delavskem svetu, pri sindikatu v podjetju in v občini. Ko je prevzel vodenje delavskega sveta, je bila to pomembna funkcija in tega se je dobro zavedal. Danes marsikdo meni, da so odločitve delavskega sveta brezpredmetne, toda še vedno je to legitimen organ upravljanja, vse dokler ne bo končan proces lastninjenja in ne bo država imenovala upravnega odbora.

Tudi s svojo funkcijo predsednika delavskega sveta se je Štefan po svoje obrusil. Družbene spremembe, gospodarske težave in organizacijske spremembe v podjetju v preteklih letih so močno vplivale na ljudi, ki so bili v določenem obdobju nestrpni, energični, drugič spet bolj zadovoljni. V vseh teh razpoloženjih je moral Štefan sodelovati z njimi, jim svetovati in pomagati, jih pričečevati, usmerjati. Takemu kot je, umirjenemu, zaupljivemu in razsodnemu, je to večinoma tudi uspevalo.

Tak njegov značaj mu je "olajšal" tudi njegovo življenje. Ob napornem in odgovornem delu v službi je vedno našel čas zase, za sprostitev in skrb za zdravje. Z različnimi športi se je poskusil v mladosti, nekateri ga spremljajo še danes - aktivno igranje odbojke v Topolšici kar 20 let, pa smučanje, atletika, športni ples, rokomet, tenis...

Štefan je imel ob vsakem praznovanju rudarskega praznika pomembno vlogo, saj je kot predsednik delavskega sveta na svečani seji sveta podeljeval priznanja in nagrade jubilarom dela. Tako bo tudi letos, 1. julija, poleg tega pa bo na dan praznika ponovno skočil s soda čez kožo, tako kot je pred 25. leti.

Diana Janežič

34. SKOK ČEZ KOŽO

Vabimo vas, da si ogledate tradicionalno prireditev ob rudarskem prazniku - letošnji 34. skok čez kožo. Prireditev bo v ponedeljek, 3. julija 1995, ob 9. uri na mestnem stadionu ob jezeru.

Po prireditvi bo družabno srečanje delavcev premogovnika ob Restavraciji Jezero.

Zbor uniformiranih rudarjev za parado je na Titovem trgu ob 7.30, parada pa bo po mestnih ulicah krenila proti stadionu ob 8. uri.

SREČNO!

Odbor za pripravo praznovanja rudarskega praznika